

**Välkomna till områdesnätverk
Skadligt bruk och beroende
2026-02-09**

Dagordning

- Aktuellt Skånes Kommuner & Strategiska nätverket

Samsjuklighetsreformen

Frukostseminarium- tema för vårt nätverk under hösten! 1 oktober

- Yrkesresan Skadligt bruk och beroende
- ASI
- Aktuellt från delregionerna
- Aktuellt nationell nivå
- Aktuellt Vårdsamverkan Skåne
- Information från kunskapsstyrningssystemet
- Planering 2026 i områdesnätverket
- Övriga frågor

Deltagare

- Delregion Nordväst: Lotta Johansson, Sara Hjert/ersättare
- Delregion Mellersta: Emma Jonasson, Jennie Göransson Skarp
- Delregion Malmö: Jennie Arnesdotter Petersson, Christina Ek
- Delregion Sydväst: Malin Gunnarsson, Joanna Eriksson, Helen Andersson
- Delregion Nordost: Anders Iversen (avgående), Jessica Lysell
- Delregion Sydost: Karin Lindén / Therese Bengtsson

Regional samverkan och stödstruktur (RSS)

Regional samverkans- och stödstruktur är en länsstruktur för att stötta länens socialtjänster att arbeta kunskapsbaserat. RSS:en ska vara en koppling mellan nationell och kommunal nivå i kunskapsutvecklingen.

Det innebär att:

- Identifiera behov av kunskapsutveckling
- Samla och sprida bästa tillgängliga kunskap och beprövad erfarenhet
- Stödja systematisk uppföljning och analys
- Stödja systematisk förbättringsarbete och implementering
- Stödja kompetensutveckling

I Sverige finns 24 RSS:er som representerar Sverige 21 län. Skånes Kommuner är en av dessa.

Varje RSS är utformad efter förutsättningar och behov i det länet.

Sveriges RSS:er samverkar med varandra samt med kommun och region i länet inom frågor som rör socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård. .

Struktur för RSS Skåne

Strategiska nätverket Hälsa, social välfärd och omsorg

Representeras av social/förvaltningschefer från respektive delregion

Fyra fokusområden:

- Skånegemensamt arbete
- Hälsa och individens egen kraft
- Digitalisering som stödjer nya arbetssätt
- Kompetensförsörjning

Områdesnätverk med delregional representation:

Områdesnätverken bereder frågor/tar fram underlag samt områdesnätverken ska säkerställa informationsflöde, samordning och inriktning mellan RSS-strukturen, kunskapsstyrningen, Vårdsamverkan Skåne och det strategiska nätverket för hälsa, social välfärd och omsorg.

- Funktionshinder
- Äldre
- Barn och unga
- Skadligt bruk och beroende
- Kvinnofrid
- Regionalt stöd för uppföljning och analys
- Digitalisering inom socialtjänst
- Kommunal Hälso sjukvård
- *Ekonomiskt bistånd*

Medel till RSS för omställning till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

- En kunskapsbaserad socialtjänst förutsätter ett fungerande samspel mellan statlig och lokal nivå. De regionala samverkans- och stödstrukturerna har en viktig roll i att stödja kommunerna i att utveckla och upprätthålla en kunskapsbaserad socialtjänst.
- Med ett statligt bidrag stärks förutsättningarna för varje regional samverkans- och stödstruktur att fungera som ett kunskaps- och utvecklingsstöd till kommunerna i den större omställningen som följer av den nya socialtjänstlagen.
- Skånes Kommuner som RSS tilldelas i fördelningen för 2026 5 miljoner

Medel till RSS för omställning till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

Fokus 2026:

- Lärprocess Framtidens socialtjänst – Nationell satsning SKR
- FOU – forskning och utveckling
- ISU – Individbaserad systematisk uppföljning
- Nätverk för projektledare för omställningen Skåne
- Yrkesresan - chefsutbildningar inom Lärande och leda utveckling
- Yrkesresan – fasta kostnader regional samordning
- Förstärka RSS Barn och Unga

Kunskapsbaserad äldreomsorg – fokus nationella demensstrategin

- Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut 100 miljoner kronor till de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) för att främja en mer kunskapsbaserad äldreomsorg, med särskilt fokus på vård och omsorg för personer med demenssjukdom.
- RSS ska använda medlen för att stärka kommunernas arbete inom äldreomsorgen, bland annat genom att sprida ny kunskap och erbjuda stöd för att utveckla arbetsmetoder.
- Stödet är en del av regeringens strategi för att möta utmaningarna inom äldreomsorgen, särskilt med tanke på den ökande förekomsten av demenssjukdomar.
- Skånes Kommuner som RSS har i fördelningen fått 10,6 miljoner för 2026, samma omfattning som 2025

Kunskapsbaserad äldreomsorg – fokus nationella demensstrategin

Fokus 2026:

- Projektledare Kunskapsbaserad äldreomsorg / RSS Äldre
- FOU – forskning och utveckling
- Yrkesresan – fasta kostnader regional samordning Äldre
- Processledare Nära Vård
- Nätverk gemensam implementering nationella demensstrategin
- Skånska demensdagen 2026
- Språkutvecklande insatser – samarbete med VO-College

Uppdrag för områdesnätverken

- Vid beredning av frågor och framtagande av underlag ska särskilt fokus läggas på
 - Skånegemensamt arbete
 - Hälsa och individens egen kraft
 - Digitalisering som stödjer nya arbetssätt
 - Kompetensförsörjning
- Områdesnätverken leds av och rapporterar till det strategiska nätverket för hälsa, social välfärd och omsorg. Skånes Kommuner håller samman nätverken.
- Områdesnätverken bereder frågor/tar fram underlag till Vårdsamverkan Skåne och andra uppdrag som ges av det strategiska nätverket för hälsa, social välfärd och omsorg.
- Områdesnätverken ska säkerställa informationsflöde, samordning och inriktning mellan RSS-strukturen, kunskapsstyrningen, Vårdsamverkan Skåne och det strategiska nätverket för hälsa, social välfärd och omsorg.
- Socialtjänstens omställning

Områdesnätverk

Följande områdesnätverk inrättades:

- Områdesnätverk äldre
- Områdesnätverk funktionshinder
- Områdesnätverk barn och unga
- Områdesnätverk skadligt bruk och beroende
- Områdesnätverk kvinnofrid/ våld i nära relation
- Områdesnätverk för regionalt stöd för uppföljning och analys
- Områdesnätverk för digitalisering inom socialtjänst
- Områdesnätverk för MAS/MAR

Deltagare och mötesfrekvens

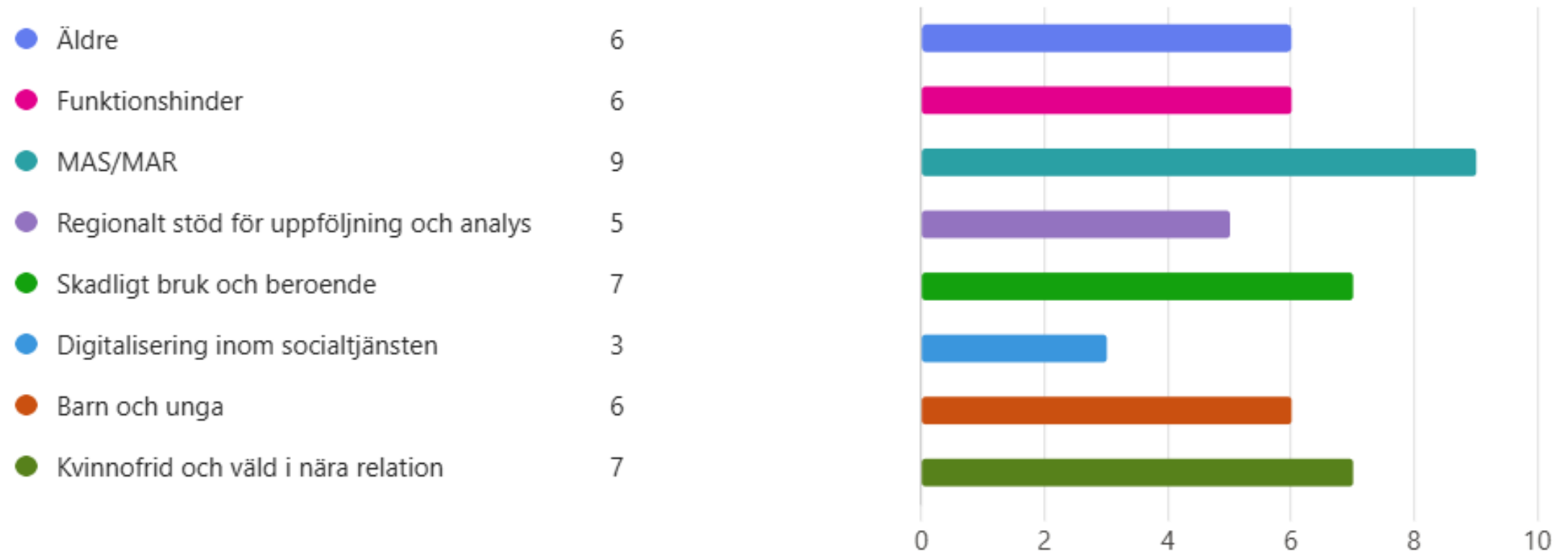
- Respektive områdesnätverk ska bestå av 1-2 tjänstepersoner, varav en med kunskaps-/specialistperspektiv och en med chefs-/verksamhetsperspektiv, från varje delregion.
- Deltagarna ska bidra med verksamhetsperspektiv vid beredning av frågor samt säkerställa informationsflödet mellan kommunerna inom respektive delregion. Deltagarna nomineras av respektive delregion och utses av det strategiska nätverket för hälsa, social välfärd och omsorg.
- Respektive områdesnätverk samordnas/processleds av strateg från Skånes Kommuner.
- Områdesnätverken träffas två - tre gånger per termin, två - tre timmar per gång.

Områdesnätverk

Vem?	Verksamhetsföreträdare	Samordnare/processledare Skånes Kommuner	Experter eller andra aktörer vid behov
Hur många?	6-12 personer (1-2 från varje delregion)	1 person	Tidsbegränsat vid behov
Kompetens?	1-2 tjänstepersoner, varav en med kunskaps-/specialistperspektiv och en med chefs-/verksamhetsperspektiv, från varje delregion.	Samordnings- och processledning, förståelse för påverkan på andra områden	Expertkunskap inom området, samarbetsaktör
Utses av?	Delregional samverkan, förankras i strategiska nätverket	Skånes Kommuner	Områdesnätverket
Vad?	Bidra med verksamhetsperspektiv vid beredning av frågor Säkerställa informationsflödet mellan kommunerna	Bjuda in till och processleda möten Facilitera och leda nödvändiga processer Säkerställa informationsflöde med det övergripande regionala RSS-nätverket, det strategiska socialchefsnätverket samt med Vårdsamverkan Skåne, Ta initiativ för nödvändiga kontakter med andra områdesnätverk Lyfta lokala och regionala behov till SKR via Partnerskapet eller RSS nätverken på uppdrag av strategiska socialchefsnätverket	Bidra med sakkunskap Forskning/kunskapsbaserad praktik Spridning av forskning/kunskapsstöd

OMRÅDESNÄTVERKEN - UTVÄRDERING

Antal svar = 50 (enkät skickad till 84)

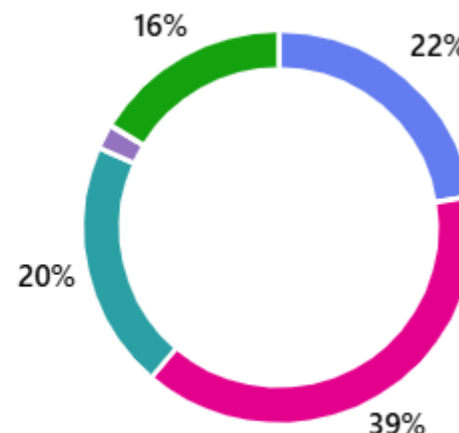

OMRÅDESNÄTVERKEN - UTVÄRDERING

Områdesnätverken ska bereda frågor och ta fram underlag till Vårdsamverkan Skåne och andra uppdrag som ges av det strategiska nätverket för hälsa, social välfärd och omsorg.

Hur upplever du att områdesnätverket levt upp till detta uppdrag?

● Mycket bra	11
● Bra	19
● Mindre bra	10
● Dåligt	1
● Kan ej bedöma	8

OMRÅDESNÄTVERKEN – UTVÄRDERING

Hösten 2025 - Sammanfattning

- **Tydligare uppdrag och riktning behövs:** Flera efterfrågar ett mer konkret och gemensamt uppdrag för nätverket – vad som ska göras, varför och för vem.
- **Förtydligade roller och ansvar:** Behov av att klargöra ansvarsfördelning mellan nätverk, delregioner och kommuner samt hur representanter ska samla in och föra vidare information.
- **Struktur och arbetsformer:** Önskemål om bättre planering, tydligare mötesstruktur och längre framförhållning för mötesbokningar.
- **Stöd till kommunerna:** Nätverket behöver kunna ge snabbare och tydligare stöd till kommunerna samt stöd i processarbetet.
- **Översyn av representation:** Flera lyfter behovet av att se över om kommunernas representanter är ändamålsenliga och om samverkan fungerar på delregional nivå.
- **Övergripande struktur behöver ses över:** Helheten i samverkansstrukturen upplevs som otydlig och behöver tydligare koppling mellan nivåer och nätverk.

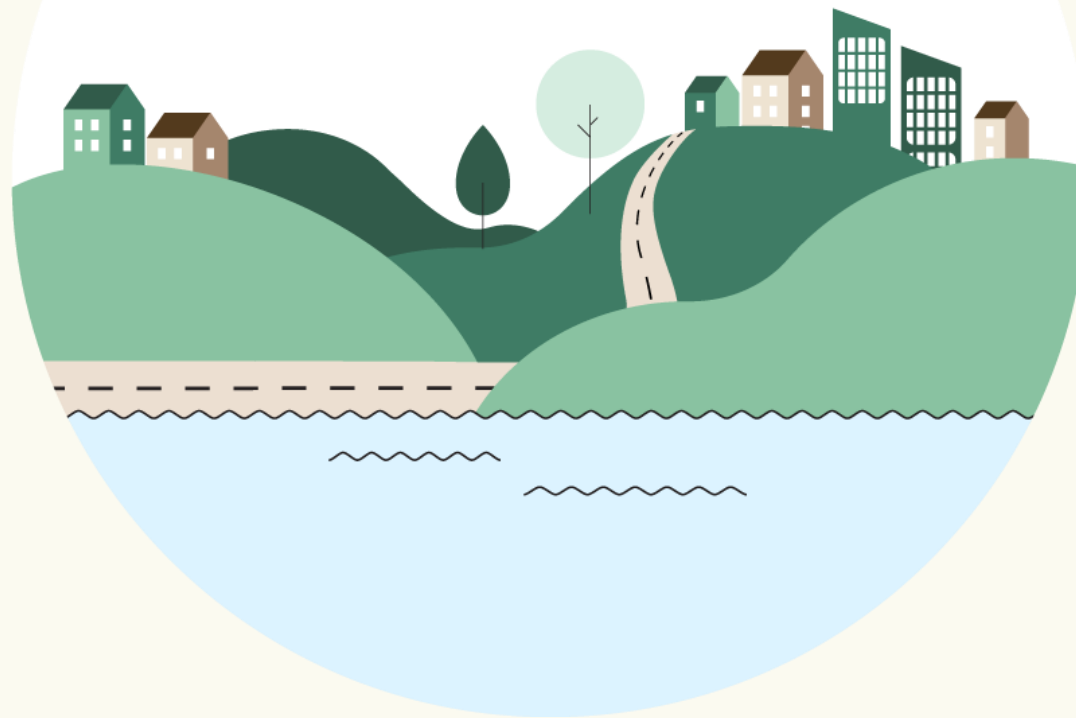
Uppföljning områdesnätverk

- Vad tycker ni är viktigast finns med i en uppdragsbeskrivning för områdesnätverken?

Aktuellt Skånes Kommuner & Strategiska nätverket

- Samsjuklighetsreformen
- Frukostseminarium- tema för vårt nätverk under hösten! 1 oktober

yrkesresan

Yrkesresans genomförande i Skåne

Yrkesresan

Steg	Konton nationellt	Konton Skåne	Antal genomförda webbkurser	Antal deltagare kurs jan 2026
Ny	403	54	27	14 +10
Van	426	79		2
Erfaren	444	106		
Arbetsledare/chef	407	59	3	
Totalt	1834	298	30	28
Utbildare	76	12		

Kurser i Yrkesresan Skadligt bruk och beroende

Yrkesresan

Kurs	Steg	Typ	Lansering	Kurspremiär Skåne
<i>Uppdrag och ansvar</i>	Ny	1 dag	Mars 2025	November 2025
<i>Delaktighet och samverkan</i>	Ny, Van, Erfaren	2 dagar	Oktober 2025	Januari 2026
<i>LVU 18-20</i>	Van, Erfaren	1 dag (med BoU)	Dec 2025	Mars 2026
<i>Leda, Lärande och utveckling</i>	Chef	1 dag (alla YR)	Dec 2025	Feb 2026
<i>Leda ansökan LVU</i>	Erfaren/Chef	1 dag (med BoU)	Mars 2026	April 2026
<i>Verktyg för arbetsplanering</i>		Webbkurs	Klar	
<i>Stöd i arbetsplanering</i>	Chef	Webbkurs	Klar	
<i>ISU</i>	Chef	Standard, 1 dag	Sep 2025	Mars 2026
<i>Beroende och preparat</i>	Ny, Van, Erfaren	Webbkurs	Maj 2026	
<i>Skadligt bruk och beroende + våld</i>	Arbetsledare/chef	Webbkurs	2027	

Produktion, förvaltning och genomförande

Nationellt	Regionalt	Lokalt
• Produktion, förvaltning och vidareutveckling av innehåll och kurser • Förvaltning och vidareutveckling av lärplattform • Nationell samordning	Det regionala genomförandet omfattar: • Kommunikation och samordning • Planering och genomförande av regionala kurstillfällen • Rekrytering av utbildare • Administration och support i lärplattformen Det regionala genomförandet kräver resurser för projektledning och administration.	Kommunerna: • Ger förutsättning för medarbetare att gå kurserna • Bidrar med utbildare • Viss administration (en del kommuner har kommunadministratör)

ASI

ASI-utbildning - Skånes Kommuner

Utbildningen omfattar fyra heldagar, Fysiskt i Lund
den 3–4 mars, kl. 08.30-16.00, 14 april, kl. 08.30 – 16.00 och den 6 oktober.
Utbildare Anja Kristensen, Helsingborgs stad Ylva Michelsen, Trelleborg

BIRK; Möjlighet att dela ASI mellan huvudmännen? Inte bara i Socialtjänst
Möte 3 mars Systematisk arbete med ASI (Socialstyrelsen)

Aktuellt från delregionerna

NV

NO

Mellersta

Malmö

SV

SO

Aktuellt nationell nivå

BIRK 3 februari

Aktuellt i Samsjuklighetsdelegationens arbete med reformen

- Löpande dialoger
- Lagsrådsremiss, proposition (april) - steg 1
- Planering för 2026 - stödjande arbete, myndighetsuppdrag
- Arbetet med tvångsvården - steg 2

Vanliga kommentarer, frågor, medskick vid dialogerna

2026-02-03

Fortfarande viss avvaktan från politiska företrädare i kommuner och regioner – kommer det verkligen bli av? Inga formella beslut är ju fattade...

Stort intresse och höga förväntningar på att reformen nu äntligen blir av

Primärvården behöver komma på banan

Viktigt att få besked om ekonomin – Hur blir det med reglering – skatteväxling/inte? Hur mycket pengar blir det?

Äntligen - en efterlängtd reform, särskilt för målgruppen men också från profession och tjänstemän. Viktigt att det skapas förutsättningar för genomförandet.

Det är viktigt att det verkligen blir tydligt vem som ska göra vad – vilka insatser ska socialtjänsten sluta göra och sjukvården börja göra/utöka

Hur blir det med tillgängligheten och tillgång till behandling?

Delegationens uppdrag och de remissynpunkter som lämnats utgångspunkt i steg 2

- **Rättssäkerhetsaspekter** på en förändring där LPT ersätter LVM
- **Gränsdragningsfrågor vs. annan lagstiftning**, däribland LVU och LRV
- **Reella förutsättningar** för kommuner och regioner att kunna erbjuda stöd och vård i en sammanhållen stöd-/vårdkedja med ett förändrat huvudmannaskap för tvångsvård vid allvarligt skadligt bruk eller beroende
- **Organisatoriska och ekonomiska konsekvenser** för kommuner, regioner och statliga myndigheter vid ett förändrat huvudmannaskap för tvångsvård vid skadligt bruk och beroende

Vad kan kommuner och regioner göra redan nu?

- **Omställning till nära vård** och omsorg inom området skadligt bruk och beroende
- **Stegvisa insatser** till barn-unga-vuxna-äldre med psykiska besvär/psykiatriska tillstånd
- **Utveckling av sammanhållen vård och omsorg** – process och samarbete, SIP tex
- **Utveckling av personcentrerad vård och omsorg**
- **Utveckling av sociala stödinsatser** – boendeformer, boendestöd, sysselsättning och arbete, stöd till närstående
- **Kultur- och attitydförändring**, motverka stigma, stärka brukarinflytande
- **Inventering och kartläggning - GAP**
 - målgruppen
 - kompetensbehov för att bättre möta och behandla personer med skadligt bruk beroende
- **Implementering av kunskapsbaserade insatser** vid skadligt bruk beroende
 - Integrerade verksamheter och arbetssätt
 - Vård- och stödsamordning – ACT, FACT tex
 - Öka tillgängligheten till LARO, psykologisk och psykosocial behandling/rehabilitering
 - Arbetsinriktad rehabilitering – IPS
 - Bostad först
 - Delat beslutsfattande

Satsningar som pågår

- Nationell strategi – ÖK SKR
 - Tillgänglighet BUP
 - Psykisk hälsa primärvård
 - VUP
 - Suicidprevention
 - Stöd till omställning nya SoL
-
- Stöd till förberedande insatser av Samsjuklighetsreformen
 - Stöd till genomförandet av den nationella planen för en bättre beroendevård i hela landet

#strategiförpsyiskhälsa

ÖK psykisk hälsa –
Särskilt fokus på utvecklade insatser för personer med
komplexa behov med särskilt fokus på samsjuklighet och
psykiatrisk heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

Öka platser för självvald inläggning

Öka antalet vårdplatser

Regeringskansliet

SKR:s stöd i genomförandet

- SKR utreder en eventuell ansökan till regeringskansliet i syfte att stödja kommuner och regioner inför omställningsarbete.
- SKR har ju flera etablerade nätverk på tjänstemannasidan, både på socialtjänstsidan och hälso- och sjukvårdssidan, som blir viktiga i genomförandet.
- Nära samarbete och dialog med delegationen och statliga myndigheter framför allt Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten.

Vilka frågor är viktiga för BIRK under 2026

- LARO kopplat till vårdförloppet
 - Nationell information om LARO
 - NUSO – följa arbetet
 - Brukarmedverkan och delaktighet
- ### Samsjuklighetsåret 2026
- Samsjuklighetsreformen
 - Gå igenom de bärande delarna
 - Samordnad vård och stöd
 - Personal- och kompetensfrågor
 - Gränssnittet mellan huvudmännen
 - Gränssnittet mellan psykiatri och Primärvården
 - Vad blir primärvårdens roll och uppdrag
 - Samverkan med Kriminalvården, SiS
 - Lagrådsremissen i februari
 - Nya socialtjänstlagen – vad innebär den?
 - Barn och unga vem tar ansvaret? Kopplat till samsjuklighetsreformen
 - Maria mottagningar – enighet och samstämmighet? Innehållet i Maria mottagningarna? Organisering och innehåll?
 - Glappet mellan steg I och steg II utifrån Samsjuklighetsreformens införande LPT vs. LVM
 - Ansvarsfördelningen vid HVB placeringar

Aktuellt Vårdsamverkan Skåne

- Samsjuklighetsreformen i Skåne
Nätverk Samordnare/motsvarande
- Maria mottagningarna (nästa möte 6 mars)
- Region Skånes utredning avseende beroendevården
skane.se/namndshandlingar/88209486/

LARO

I september 2025 tilldelades två privata leverantörer avtal om att bedriva Laro-vård i Skåne från och med 1 maj 2026. Beslutet blev begärt överprövat hos förvaltningsrätten och Region Skåne inväntar fortsatt förvaltningsrättens beslut om överprövningen innan avtal kan tecknas.

I väntan på förvaltningsrättens beslut har Region Skåne, i syfte att säkerställa att patienter får vård i berörda områden från och med 1 maj 2026, direktupphandlat de två anbudsgivare som tilldelades avtal i september 2025. De direktupphandlade Laro-mottagningarna kommer att bedrivas mellan den 1 maj och 31 augusti 2026. Om förvaltningsrättens beslut dröjer finns möjlighet att förlänga avtalet med ytterligare tre månader.

Strategiska nätverket

Områdesnätverksdag - Skånes Kommuner

20 mars Tema Avtalssamverkan

Information från kunskapsstyrningssystemet

Möte 260128: Pågående revidering av VIP Skadligt bruk och beroende inför migrering till 1177 för vårdpersonal. Uppdaterat texterna utifrån ny kunskap, ändrat begrepp och nya Socialtjänstlagen

Planering 2026 i områdesnätverket

Aktivitet?

Skånes Kommuner har en del medel som kan användas för konferenser, utbildningar etc. Något som områdesnätverket vill?

Tema för året?

Övriga frågor

Representant till arbetet med SMADIT Länsstyrelsen Skåne

Ett möte per termin, 14 april & 6 oktober (EM)

Frukostseminarium

[Frukostseminarium - Skånes Kommuner](#)

Jämställt

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 1)

Länk till utbildningsfilm 1: <https://youtu.be/KqLsqq4wIY0>

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 2)

Förberedelse: Skriv ut övningen "Självskattning på rad" (det är bara 6 sidor) som att kommer behövas senare i den här utbildningen. Den finns här: www.jamstallt.se/rad.pdf

Länk till utbildningsfilm 2: <https://youtu.be/A0zrPEwSwdM>

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 3)

Länk till utbildningsfilm 3: <https://youtu.be/cCQdZEAR2xs>

Tider VT 2026

15 april Digitalt

28 maj Digitalt

Områdesnätverksdag 20 mars Avtalssamverkan

[Områdesnätverksdag - Skånes Kommuner](#)